

יש לי שאלה...

ש: אבל אני לא הורג את החיה, מי שמגדל ושוחט אותה אשם!

שוחטים לא עושים את זה בשביל הכסף, אלא בשביל הכסף שאנחנו משלמים להם. כל פעם שאנחנו מבקשים מהמוכר שניצל מגופה של תרנגולת או סטייק מגופה של פרה ברור שהוא יבקש מהשוחט שיהרוג. בדומה לזה שלשלם למישהו שירצח בן-אדם לא מנקה אותנו מאחריות לרצח.

ש: אם אני לא אוכל בשר עדיין יהרגו בעלי חיים, אז מה זה משנה?

אדם אחד לא משנה הכל, אבל הוא גם לא חסר השפעה. כל אחד אחראי לחלקו במציאות. בדומה לכך שתמיד ירצחו אנשים - זה שאני לא ארצח לא יפסיק את התופעה, אבל לקורבן בו אפגע זה משנה. ובנוסף מבחינה מוסרית אני לא רוצה להיות חלק מאלו שפוגעים.

ש: זו זכותי המלאה לאכול מה שבא לי!

זכותך לעשות מה שאתה רוצה כל עוד אתה לא פוגע באחרים, חיה ותן לחיות. אכילת חיות הורגת אותן לכן זו כבר לא זכות.

ש: אנחנו לא מתעללים בהם בשביל הכסף אלא למטרה של אוכל.

ההנאה של לאכול משהו קצת יותר טעים כשיש לנו מספיק אוכל אחר, לא מצדיקה את עצמה בכלל בהשוואה להרג ולסבל שאנחנו גורמים לבעל החיים. גם טבעונים אוהבים לאכול דברים טעימים, אבל לחתוך לפרה את הגרון בשביל זה זו כבר קיצוניות. ויש שפע של אוכל טבעוני טעים.

ש: גם אריות טורפים בטבע, אז צריך לשפוט אותם?

אריות בטבע גם מרביצים, גונבים ואונסים. אריה לא מבין את מעשיו, כמו שילד בן שנה לא מבין - אם ילד בן שנה היה גונב לא היו מכניסים אותו לכלא, אבל אותך כן, כי ממך מצפים ליותר, לך יש את ההבנה לבחור בין טוב לרע.

ש: החיים של הפרות לא כל כך רעים, מאכילים אותן ודואגים להן, אז מה רע בזה?

בתעשייה דואגים לכסף, לא לבעלי-החיים. נותנים מה שהכרחי בשביל שיחיו ושאפשר יהיה לאכול אותם, לא יותר. זה שאנחנו עוזרים למישהו לא נותן לנו זכות לפגוע בו. כמו שאף אחד לא היה מסכים לחיות בכלא עם אוכל חינם ושיהרגו אותו אחרי שנה, כך גם בעלי החיים לא רוצים.

ש: לשפר לחיות את התנאים זה מה שחשוב.

נכון שהתעללות בחיות במשק היא רבה וגרועה מאוד, אבל גם להרוג מישהו בלי להתעלל בו קודם זה אכזרי. להפוך משהו לפחות אכזרי עדיין לא עושה אותו טוב, ויש לנו אפשרות טובה שהיא לא להרוג בכלל.

ש: אם לא נרבה ונאכל אותם הם לא ישרדו בטבע ויכחדו, או שיתרבו וימלאו את כל העולם.

יש גם היום פרות שחיות יפה בטבע בהודו ואירופה, הן לא נכחדות או משתלטות על העולם, בדיוק כמו זברות או כל חיה אחרת בטבע. המנועות מבשר לא משפיעה על כמות הפרות בטבע, אלא פשוט מונעת מכמה פרות מלהוולד בשבי, לסבול, ולהישחט בגיל צעיר.

"לעזאזל זורג! אמרתי לך להמם אותם קודם! זה לא מוסרי..."
"אל תדאג, הם גם ככה לא מבינים מה קורה, זה הכל רק אינסטינקטים.."

ש: זה אומר שאסור להרוג פרה כדי להציל אדם?

לא נכון להציג טבעונות כבחירה בין אדם לפרה, הרי אנחנו יכולים לחיות מצוין בלי בשר. לכן הבחירה היא בעצם בין להרוג פרה לבין לאכול משהו אחר. ובוודאי שעדיף לא להרוג.

ש: אבל התורה מתירה לאכול בשר.

אפשר להיות טבעוני ודתי, אין מצווה לאכול בשר לכן הבחירה בידינו. את המצווה להנות בשבת אפשר לקיים בדרכים אחרות לא פוגעניות. התורה נכתבה לפני אלפי שנים כאשר אבותינו חיו בתנאים שאוכל היה קשה להשגה ולא היה מבחר מספק, בלי השפע שיש לנו היום: סופרמרקטים, מסעדות, שפע של מאכלים צמחיים מכל העולם, בדיוק ההפך מהתנאים בהם אבותינו חיו כשנאלצו להתאמץ כדי להשיג מזון. לכן היום כשאין צורך של פיקוח נפש באכילת בשר, אין הצדקה לגרימת צער בעלי-חיים לשם אכילה.

ש: בעלי-חיים אחרים הם לא חכמים כמו בני אדם, אז אפשר לפגוע בהם.

לא צריך להיות גאון כדי להרגיש כאב של בעיטה. גם ילד עם פיגור שכלי, כלב או פרה יכולים להרגיש כאב. השאלה היא לא אם הם חכמים, אלא האם הם מסוגלים לסבול, ולכל מי שמסוגל לסבול זה לא בסדר לגרום כאב.

ש: כל דבר שאני עושה פוגע, לצמחים לא כואב?

לכולנו ברור ההבדל בין להרביץ לתרנגולת או לאפרסק. בנוסף, אם לא תאכל צמחים תמות ואף אחד לא ביקש שתקריב את החיים שלך כדי לא לפגוע, אבל לזוותר על הנאה קטנה של טעם, כשאפשר לאכול משהו אחר שלא גורם לכזה סבל והרג של בעלי-חיים, זו בקשה הגיונית.

ש: בשר הוא מזון טבעי לאדם, לא?

עובדה היא שבלי לאכול צמחים ופירות בני-אדם מתים ממחלת צפדינה תוך מספר חודשים, ואילו בלי בשר חיים בריא מאוד. הגיון פשוט מראה שחיה שאמורה לאכול בשר כמו חתול, מתגרה מריח בשר טבעי (לא מבושל) ולא מבננה למשל, בעוד בני-אדם מינקותם יעדיפו בננה על בשר טרי.

ש: איך אפשר לדעת שחיות מרגישות כאב? אולי זה אינסטינקט?

לחיות יש מערכת עצבים מרכזית שתפקידה להעביר כאב למוח בדיוק כמו לבני-אדם. ברמה התיאורתית אי אפשר לדעת גם שבני-אדם אחרים סובלים, כי כולנו שונים וכל אחד יכול להרגיש רק את הכאב של עצמו.

ש: אבל ככה זה תמיד היה לאורך ההיסטוריה, תמיד אכלו בשר.

לא כל דבר שהיה תמיד הוא נכון ומוסרי. למשל גזענות, עבדות, דיכוי נשים, ניצול עובדים ועוד. נשים למשל קיבלו זכות לא להיות מוכות רק לפני פחות ממאה שנה, והיום עדיין אין להן זכויות בהרבה מדינות בעולם. שחורים קיבלו זכויות בדרום אפריקה לפני פחות מעשרים שנה. החינוך והחברה שלנו אינם מושלמים מאחר וההורים שלנו והדורות לפנינו אינם מושלמים. לכן, כדי להתקדם, עלינו להיות יותר טובים מההורים שלנו, כדי לא לעשות את אותן הטעויות. רק כך העולם ישתפר.

ש: שחיטה כשרה לא כואבת, אז מה זה משנה?

בשחיטה כשרה חותכים את הגרון בנקודת העורק הראשי וקנה הנשימה, אבל משאירים את עמוד השידרה מחובר, ולכן הפרה בהכרה מלאה במשך כדקה וחצי, וזה בהחלט כואב. בנוסף החיות סובלות כל חייהן, בצפיפות ותנאים קשים במשק, בהובלה שעות ארוכות בחום לוחט או בקור מקפיא, וגם אם נמצא שיטה להרוג בלי כאב, דבר שלא קיים במציאות, כמו שלא היית רוצה שיהרגו אותך, כך גם פרות ותרנגולות רוצות לחיות כך שהכאב הוא לא העניין היחיד. בכל מקרה אף אחד לא רוצה למות, בכאב או בלי כאב. וכל זה בשביל להנות מטעם של שווארמה במקום פלאפל? זה לא מצדיק את זה.

ש: איך אפשר לחיות בלי בשר? הרי יש בבשר דברים חיוניים לגוף האדם, לא?

כן, אך אותם הדברים נמצאים גם במזון צמחי. ברזל יש בשפע בחומס עדשים ואגוזים, סידן בטחינה כרוב ותפוזים, אבץ באגוזים ופיצוחים וויטמין B12 בדגני בוקר, במבה וחלב סויה. אל תדאג אתה לא הולך להיות הראשון או השני בישראל שלא אוכל בשר - יש יותר מחצי מליון ישראלים ומליונים רבים באמריקה, הודו ואירופה, חלקם אפילו לא אכלו בשר מעולם. (בארה"ב 10 מליון טבעונים). קיים שפע של אוכל צמחי ובריא: הודי, תאילנדי, פלאפל וחומס ובנוסף בכל סופר יש שפע של מזון בריאות מהצומח (שניצלים, המבורגר, נקניקיות ועוד) שנותן גיוון טעים בלי הנזק לבעלי החיים, לבריאותנו ולכדור הארץ.